

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2001/26 (Siyasî Parti Malî Denetimi)

Karar Sayısı:2008/68

Karar Günü:29.4.2008

R.G. Tarih-Sayı:17.05.2008-26879

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Millet Partisi'nin 2000 yılı kesinhesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 16. maddesi uyarınca, Mustafa BUMİN, Haşım KILIÇ, Samia AKBULUT, Yalçın ACARGÜN, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Aysel PEKİNER, Ertuğrul ERSOY, Tülay TUĞCU, Ahmet AKYALÇIN ve Mehmet ERTEN'in katılımıyla 22.10.2003 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında;

'Millet Partisi'nin 2000 yılı kesinhesabının ilk incelemesi sonucunda;

1- İller kesinhesap cetvellerinde ve birleşik kesinhesap cetvelinde 'geçen yıldan devreden para' hesabı altında gösterilen ve 1999 yılından devreden miktarlar, 1999 yılı kesinhesabında 'sonraki yıla devreden para' miktarlarını tutmadığından, devir miktarları doğru olarak yeniden düzenlenecek kesinhesabın,

2- Parti'nin 2000 yılı hesap döneminde edindiği değeri yüz milyon lirayı aşan taşınır malların, menkul kıymetlerin ve her türlü hakların değerleri ile edinim biçimi ve tarihlerini de gösteren listelerin,

2820 sayılı Siyasî Partiler Yasası'nın 74. maddesi uyarınca Parti'den istenmesine, kararın tebliği tarihinden itibaren 30 gün süre verilmesine 22.10.2003 gününde OYBİRLİĞİYLE' karar verilmiştir.

Ara kararda istenen eksiklikler giderildiğinden işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Parti'nin Anayasa Mahkemesi'ne verdiği 2000 yılı kesinhesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren esas inceleme raporu, Anayasa ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde Millet Partisi Genel Merkezi ile il örgütlerinin 2000 yılı gelirleri toplamının 64.825.535.526.- TL, giderleri toplamının 63.259.730.808.- TL, ödenecek vergi ve SSK priminin 156.685.504.- TL olduğu, 1.409.119.214.- liranın nakit mevcudu olarak 2001 yılına devrettiği anlaşılmaktadır.

A- Gelirlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Gelirleri

Parti Genel Merkezi'nin gelirleri 19.821.819.993.- TL olarak gösterilmiştir.

Bunun 8.500.000.000.- lirası aidat gelirleri, 10.650.000.000.- lirası bağış, 99.900.000.- lirası diğer gelirler, 571.919.993.- lirası 1999 yılından devreden kasa ve banka mevcudundan oluşmaktadır.

Genel Merkezin 2000 yılı defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede, gelirlerinin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

Parti Genel Merkezi'nin 2000 yılı muhasebe kayıtlarının tutulduğu yevmiye ve defteri kebir Ankara 31inci noteri tarafından mühürlenmiş ve onaylanmıştır.

2820 sayılı Kanun'un 60. maddesinin altıncı fıkrasında '*Bütün defterlerin sayfaları ve kaç sayfadan ibaret oldukları teşkilatın bulunduğu ilgili seçim kurulu başkanı tarafından mühürlenir ve tasdik edilir.*', aynı Kanun'un 113. maddesinde '*Bu Kanunun 60 ıncı maddesinde yazılı defter ve kayıtları tutmayanlar ,altı aydan bir yıla, bu defter ve kayıtları tahrif veya yok edenler veya gizleyenler,bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.*' denildiğinden, defterleri ilçe seçim kurulu yerine notere tasdik ettiren Parti hakkında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmasına Haşim KILIÇ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Sacit ADALI ve Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA karar verildi.

2- İl Örgütleri Gelirleri

Parti il örgütlerinin gelirleri 45.003.715.893.- TL olarak gösterilmiştir.

Bunun 21.358.027.500.- lirası aidat gelirleri, 22.851.278.774.- lirası bağış, 209.487.732.- lirası diğer gelirler ve 584.921.887.- lirası ise 1999 yılından devreden kasa mevcudundan oluşmaktadır.

İl örgütleri 2000 yılı kesinhesap çizelgelerinin gelir bölümü üzerinde yapılan incelemede, gelirlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olduğu görülmektedir.

B- Giderlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Giderleri

Parti Genel Merkezin giderleri 19.221.054.496.- TL olarak gösterilmiştir.

Bunun 10.726.854.496.- lirası genel giderlerden ve 8.494.200.000.- lirası demirbaş giderlerinden oluşmaktadır.

Parti Genel Merkezi'nin 2001 yılına devreden kasa ve banka mevcudu 444.079.993.- liradır.

Parti Genel Merkezi'nin 2000 yılı defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan incelemede, giderlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Giderleri

Parti il örgütlerinin giderleri 44.038.676.312.- TL olarak gösterilmiştir.

Bunun 41.701.798.312.- lirası genel giderler, 420.000.000.- lirası demirbaş giderleri, 1.916.878.000.- lirası diğer giderlerden oluşmaktadır.

Parti il örgütlerinin 2001 yılına devreden kasa mevcudu 965.039.221.- liradır.

Parti il örgütlerinin 2000 yılı kesinhesap çizelgelerinin gider bölümü üzerinde yapılan incelemede, giderlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır..

C- Parti Mallarının İncelenmesi

Parti'nin 2000 yılı defter ve belgeleri üzerinde yapılan incelemede taşınmaz mal ediniminin olmadığı anlaşılmaktadır.

Parti'nin 2000 yılı içinde edindiği 8.914.200.000.- TL tutarındaki taşınır malın Kanuna uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

IV- SONUÇ

Millet Partisi'nin 2000 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda;

1- Parti'nin 2000 yılı kesinhesabında gösterilen 64.825.535.526.- TL gelir ve 63.259.730.808.- TL gider, 156.685.504.- TL ödenecek vergi ve SSK primi ile 1.409.119.214.- TL nakit devrinin eldeki bilgi ve belgelere göre doğru ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'na uygun olduğuna OYBİRLİĞİYLE,

2- Siyasî Partiler Kanunu'nun 60. maddesine göre usulüne uygun olarak ilçe seçim kuruluna tasdik edilmeyen defterler nedeniyle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmasına Haşim KILIÇ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Sacit ADALI ve Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

29.4.2008 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Haşim KILIÇ	Osman Alifeyyaz PAKSÜT	Sacit ADALI
Üye	Üye	Üye
Fulya KANTARCIOĞLU	Ahmet AKYALÇIN	Mehmet ERTEN
Üye	Üye	Üye
A. Necmi ÖZLER	Serdar ÖZGÜLDÜR	Şevket APALAK
Üye		Üye
Serruh KALELİ		Zehra Ayla PERKTAŞ

KARŞIOY YAZISI

Siyasî Partiler Kanunu'nun 60. maddesine göre usulüne uygun olarak İlçe Seçim Kurulu'na tasdik edilmeyen defterler nedeniyle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmasına ilişkin Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün karşıoyuna katılıyoruz.

Başkan	Üye
Haşim KILIÇ	Sacit ADALI

KARŞIOY YAZISI

Millet Partisi'nin 2000 yılı hesaplarının incelenmesinde, Parti'nin tutması gereken defterleri ilgili seçim kurulu başkanlığı yerine notere tasdik ettirmesinin Siyasî Partiler Kanunu'nun (SPK) 113. maddesindeki altı aydan bir yıla kadar hapis cezasını gerektiren suç oluşturduğu ve anılan Parti yetkilileri hakkında suç duyurusunda bulunulması gerektiğine ilişkin karara aşağıdaki nedenlerle katılmamaktayım:

SPK'nun 113. maddesindeki suç, genel kastla işlenebilecek bir suçtur. Bu nedenle, suçun olduğundan söz edebilmek için defter tutmama kastının varlığını aramak zorunludur. Parti yöneticileri, hukuk sistemimizde genel olarak tasdike yetkili bir mercide defterlerini tasdik ettirmiş olduklarından, olayda artık kastın varlığına hükmedilemez. Zira defterlerin noterde tasdik ettirilmiş olması, defter kayıtları üzerinde yasaya aykırı işlemler yapma olanağını ortadan kaldırmakta ve ceza yaptırımını altına alınan hukuki yarar gerçekleşmektedir.

Suçun unsurlarının yasalarda açıkça belirtilmiş olması, ceza hukukunun temel ilkelerindendir. SPK'nun 60. maddesinde belirtilen defterleri tasdik ettirme yükümlülüğünün ihlali suçunun hangi eylemlerle oluşacağını SPK'da veya bu kanunun gönderme yaptığı diğer yasa hükümlerinde açıkça tanımlanmış olması gerekir. SPK'nun 121.maddesinde, Türk Medeni Kanunu ile Dernekler Kanunu'nun ve dernekler hakkında uygulanan diğer kanunların SPK'na aykırı olmayan hükümlerinin siyasi partiler hakkında da uygulanacağı belirtilmektedir. 60. maddedeki defterleri tasdik görevi SPK'na göre ilçe seçim kuruluna verilmiştir. Dernekler Kanununa göre ise noterler görevlidir. Siyasi parti defterlerinin özel görevli değil genel görevli bir mercide tasdik ettirilmesinin de suç oluşturacağı yasada açıkça belirtilmediğinden, noterde yapılan tasdik işleminin suç sayılması, ceza hukukunun temel ilkelerine aykırıdır. Hürriyeti bağlayıcı ceza gerektiren bir eylemin varlığına, ancak mevzuatta açıkça tanımlanan suç unsurlarının ve kastın varlığı halinde hükmedilebilir.

Bu nedenle suç duyurusunu gerektiren bir durum bulunmadığı düşüncesindeyim.

Başkanvekili

Osman

Alifeyyaz

PAKSÜT

KARŞIOY GEREKÇESİ

Millet Partisi'nin 2000 yılı hesaplarının incelenmesinde gelir ve gider defterinin Noter tarafından onaylandığı saptanmıştır.

2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 60. maddesinin ilk fıkrasında, 'Her kademedeki parti organları üye kayıt defteri, karar defteri, gelen ve giden evrak kayıt defteri, gelir ve gider defteri ile demirbaş eşya defteri tutmak zorundadırlar.'; altıncı fıkrasında da 'Bütün defterlerin sayfaları ve kaç sayfadan ibaret oldukları teşkilâtın bulunduğu ilgili seçim kurulu başkanı tarafından mühürlenir ve tasdik edilir' denilmiş, aynı Yasa'nın 113. maddesinde ise bu Kanun'un 60. maddesinde yazılı defter ve kayıtları tutmayanların, altı aydan bir yıla, bu defter ve kayıtları tahrif veya yok edenlerin veya gizleyenlerin, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacakları belirtilmiştir. Yürürlükten kaldırılan 765 sayılı Yasa'nın 235 ve 26.9.2004

Esas Sayısı:2001/26 (Siyasî Parti Malî Denetimi)

Karar Sayısı:2008/68

günlü 5237 sayılı yeni Ceza Yasası'nın 279. maddelerinde de göreviyle ilgili olarak kamu adına soruşturma ve kovuşturma gerektiren bir suçun işlendiğini öğrenip de yetkili makamlara bildirmeyen kamu görevlilerinin cezalandırılmaları öngörülmüştür. Ceza yasalarında belirtilen söz konusu bildirimin yapılabilmesi için öncelikle bir suç işlenmesi gerektiği açıktır.

2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 113. maddesine göre suç oluşabilmesi için Yasa'nın 60. maddesinde yazılı defter ve kayıtların hiç tutulmaması veya tahrif ya da yok edilmesi gerekmektedir. Oysa Parti defter tutmuş, ancak bunun onayını Yasa ile belirli mercilere değil notere yaptırmıştır. Bu nedenle bir suç işlendiğinin, kabulüne olanak bulunmadığından duyurulması gibi bir yükümlülüğten de söz edilemez.

Açıklanan nedenlerle suç duyurusunda bulunma koşulları oluşmadığından bu konudaki çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye

Fulya

KANTARCIOĞLU